

ховенство закону; безпосередність; презумпція невинуватості та інші. Галузеві принципи – це вільного доступу до інформації, повности обробки й оперативності надання інформації та інші. Загальноправові принципи є фундаментом, відповідно до якого повинні бути визначені міжгалузеві і галузеві принципи, що відображають особливості інформаційного права як певної галузі права. На даний момент відбувається реформування українського законодавства відповідно до європейських стандартів, де людина, її права і свободи визнаються найвищою соціальною цінністю. Ця позиція чітко втілюється у системі загальноправових принципів. У зв'язку з цим нами вже була висловлена пропозиція щодо необхідності визначеності змісту та нормативного закріплення таких загальноправових принципів як справедливість та гуманізм, які є морально-правовими категоріями та найкращим чином відображають напрям розвитку інформаційної діяльності сьогодення.

Ткаля О. В.

*ВСП «Миколаївський інститут права» Національного університету
«Одеська юридична академія»,
доцент кафедри кримінально-правових дисциплін,
кандидат юридичних наук*

ПРИНЦИП ГУМАНІЗМУ

В АДМІНІСТРАТИВНО-ДЕЛІКТНИХ ВІДНОСИНАХ

Під гуманізацією (гуманізмом) в науковій літературі розуміють – з лат. *humanus* – людський, людяний – один з принципів права в демократичній державі, за яким визнається цінність людини як особистості, її право на вільний розвиток і виявлення своїх здібностей, утвердження пріоритету блага людини як критерію оцінки суспільних відносин. У цьому розумінні право як регулятор суспільних відносин повинно бути загальною мірою свободи, рівності та справедливості, що реалізуються у правових нормах та практиці їх застосування.

Дослідження гуманізму, як загально-соціального, основоположного і загальноприйнятого принципу правотворення у справах про притягнення до адміністративної відповідальності, обумовлене його не визначеністю в адміністративно-деліктному законодавстві. Гуманістичний підхід до провадження у адміністративно-деліктному праві виражений безпосередньо в матеріальних та процесуальних нормах закону, але такий підхід слідує також із засад суспільного співіснування. Принцип гуманізму безпосередньо не виписаний в Кодексі України про адміністративні правопорушення, але він впливає зі змісту норм, якими регулюється провадження.

Дослідження процесу гуманізації саме адміністративно-деліктного законодавства на сьогодні не викликало великого резонансу серед вчених-юристів, а це, у свою чергу, має свій негативний вплив на всю право-

застосовну діяльність, на її результати та на ефективність застосування адміністративно-деліктних актів. Увага вчених приділяється даній проблемі фрагментарно, дослідження даної теми здійснювали такі вчені, як Демський Е., Забарний Г., Калюжний Р., Коваль Л., Коломоєць Т., Костеніков М., Коренев А., Кураюнта А., Погорєлов Є., Федоров І., Шкарупа В.

Адміністративна відповідальність у структурі державного примусу посідає провідне місце, особливо з урахуванням правової реформи щодо гуманізації та декриміналізації юридичної відповідальності. Гуманізація юридичної (втому числі адміністративної) відповідальності – це визнання законодавцем протиправного діяння таким, що не має характеру суспільної небезпеки, а міра покарання може бути застосована без позбавлення волі правопорушника. Питання гуманізації (декриміналізації) відповідальності для вітчизняного законодавства і юриспруденції не нове. Ще за радянських часів законодавець намагався відокремити незначні правопорушення від злочинів з метою застосування заходів не пов'язаних з позбавленням волі (С. Ю. Беньковський. Принцип гуманізму, як загально соціальний принцип провадження у справах про адміністративні правопорушення // Форум права. -2007. -№ 3. –С.44-47 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2007-3/07bsjrap.pdf>).

Метою гуманізації адміністративної відповідальності є: уникнення зайвого застосування найсуворішого виду стягнення і заподіяння морально-психологічної травми, коли є можливість обмежитися заходами адміністративного впливу; уникнення складного і тривалого провадження, яке забирає багато часу і віддаляє відповідальність від часу вчинення протиправного діяння. Крім того, принцип гуманізму в адміністративно-деліктних відносинах означає, що держава має обирати такий напрям у застосуванні примусових заходів, позбавлень та обмежень, який відповідатиме інтересам і суспільства в цілому, і окремої особи. Закон же вимагає опосередковано виходити з інтересів потерпілої особи та суспільства. Тобто держава, беручи під адміністративно-правову охорону ті чи інші суспільні відносини, все ж таки до певної міри виходить із інтересів особи, як члена суспільства. Таким чином, визначаючи поняття гуманізму у адміністративно-деліктних відносинах, слід обов'язково вказати на те, що обраний захід адміністративно-правового впливу повинен бути справедливим. Інакше без досягнення справедливості не можна досягти ні гуманізму, ні попередження вчинення правопорушень, оскільки тоді йтиметься вже не про гуманізм, а про відсутність карального значення адміністративної відповідальності.

Для цього законодавець задіяв різні юридичні механізми, а саме в порядку: 1. Відокремлення адміністративних правопорушень від кримінальних шляхом встановлення цілі заподіяної шкоди, перевищення якої кваліфікується як злочин; 2. Визначення певного конкретного кола дій, що порушують суспільні відносини, або шляхом встановлення мети вчи-

нення порушення; 3. Встановлення в кримінальному законі мети, з якої настає кримінальна відповідальність; 4. Зміни об'єкта посягання (охоронюваних суспільних відносин); 5. Встановлення кваліфікаційних ознак, за якими визначається розмір заподіяної шкоди, що впливає на кваліфікацію правопорушення за ознаками адміністративної або кримінальної відповідальності; 6. Прямого скасування кримінальної відповідальності і встановлення адміністративної відповідальності за певні види правопорушень (Демський Е. Ф. Гуманізація відповідальності та механізми її реалізації: матеріальні та процесуальні засади. // Вісник Запорізького національного університету. – 2012, № 1(II). – с. 78-83).

Враховуючи вище зазначене можна виділити основні напрями гуманізації адміністративно-деліктної політики держави. А саме, докорінна перебудова адміністративного законодавства, що полягає у приведенні його у відповідність з новими суспільними відносинами, тобто з реаліями життя; формування умов для створення правової держави, в тому числі і в частині, що стосується адміністративного права; встановлення оптимального співвідношення міри адміністративно правових заходів протидії протиправної поведінки в нових соціально-економічних умовах; декриміналізація діянь, що раніше визнавалися злочинами, тобто усунення кримінальної відповідальності, або переведення їх в розряд адміністративних проступків; деналізація діянь, тобто скасування окремих видів стягнень або пом'якшення суворості стягнень за окремі види адміністративних правопорушень, введення більш м'яких заходів адміністративного впливу; зміна і уточнення норм Загальної та Особливої частин адміністративного законодавства тощо.

Боднарук Ю. В.

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри адміністративного і фінансового права,
кандидат юридичних наук, доцент*

ПЕВНІ НЕДОЛІКИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІНСТИТУТУ ПОДАТКОВОГО ПРЕДСТАВНИЦТВА

Проблема визначення ролі і уніфікації правового статусу представників платників різних видів податків знайшла своє вирішення в Податковому кодексі. Зокрема, ст.19 ПК встановлено, що платник податків веде справи, пов'язані зі сплатою податків, особисто або через свого представника. Особиста участь платника податків в податкових відносинах не позбавляє його права мати свого представника, як і участь податкового представника не позбавляє платника податків права на особисту участь у таких відносинах. Представниками платника податків визнаються особи, які можуть здійснювати представництво його законних інтересів та ведення справ, пов'язаних із сплатою податків, на підставі закону або довіреності.